

Strategi 2026-2030

(vedtatt 23.06.26)

Innhold

Om Atlas-alliansen.....	1
Formål	1
Visjon	1
Mål for strategiperioden	1
Verdier	2
Rettigheter og prinsipper.....	2
Det globale bakteppet	3
Komparative fortrinn og prioriterte områder.....	4
Mål for strategiperioden.....	4
1. Organisasjoner av funksjonshemmede har mer makt, styrket handlingsrom og politisk gjennomslag	4
2. Funksjonshemmede kvinners og jenters rettigheter er styrket.....	5
3. Mennesker med funksjonsnedsettelse er inkludert i humanitær respons.....	5
4. Inkludering av funksjonshemmede er en forutsetning for all norsk bistand.....	5
En sterk allianse for å nå våre mål	6

Om Atlas-alliansen

Atlas-alliansen forener det internasjonale arbeidet til et bredt spekter av organisasjoner av funksjonshemmede i Norge. Som den eneste bistandsaktøren som består av norske organisasjoner av funksjonshemmede, tilfører Atlas-alliansen en unik kompetanse og erfaring til norsk utviklingssamarbeid.

Mottoet til funksjonshemmedes globale rettighetsbevegelse, **“ingenting om oss uten oss”**, ligger til grunn for vårt solidaritetsarbeid. I samarbeid med søskenorganisasjoner i andre land fremmer vi rettighetene og bedrer levekårene for mennesker med funksjonsnedsettelse, og arbeider for å forebygge funksjonsnedsettelser.

Samarbeidet tar utgangspunkt i behovene til personer med funksjonsnedsettelse og deres representative organisasjoner lokalt, og er forankret i en rettighetsbasert tilnærming. Arbeidet fremmer menneskerettigheter, likestilling og inkludering.

Atlas-organisasjonene er ansvarlige for det operative bistandsarbeidet og kontakten med partnerorganisasjonene, mens Atlas-alliansens sekretariat koordinerer innsatsen og er bindeleddet til givere. Sekretariatet er også felles talerør for alliansens pådriverarbeid for funksjonshemmedes rettigheter og inkludering i norsk utviklingspolitikk.

Atlas-alliansen støtter i hovedsak organisasjoner av funksjonshemmede i land i øst- og sørlige Afrika, Asia, og i utvalgte land med store humanitære behov. Atlas-alliansen arbeider primært gjennom landprogram med flere partnere, i kombinasjon med enkeltprosjekter i noen land.

Formål

Stiftelsen Atlas-alliansens formål er å styrke og utvikle bistanden og fremme menneskerettigheter for funksjonshemmede i land utenfor Norge og virke som pådriver og rådgiver for myndigheter og bistandsorganisasjoner i Norge.

Visjon

En verden der mennesker med funksjonsnedsettelse får sine rettigheter realisert og er fullt inkludert i samfunnet.

Mål for strategiperioden

Atlas-alliansens innsats bygger på spisskompetanse utviklet over tid innen fem tematiske programområder. Målsettingene for strategiperioden supplerer etablerte målsettinger for disse programområdene:

- 1) Organisasjoner av funksjonshemmede har mer makt, styrket handlingsrom og politisk gjennomslag.
- 2) Funksjonshemmede kvinners og jenters rettigheter er styrket.
- 3) Mennesker med funksjonsnedsettelse er inkludert i humanitær respons.
- 4) Inkludering av funksjonshemmede er en forutsetning for all norsk bistand.

Verdier

Verdiene som ligger til grunn for Atlas-alliansens arbeid er likestilling, solidaritet og mangfold.

Likestilling

Alle mennesker er like mye verdt og har de samme rettighetene. Vi arbeider for en verden der mennesker med funksjonsnedsettelse får realisert sine rettigheter i tråd med FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD).

Solidaritet

Atlas-alliansen er en del av den globale bevegelsen av funksjonshemmedes organisasjoner. Gjennom funksjonshemmedes lange rettighetskamp i Norge har vi opparbeidet oss erfaringer som er nyttige for organisasjoner av funksjonshemmede i andre land. Erfaringsdeling og gjensidig læring bidrar til å fremme vår felles agenda.

Presset mot menneskerettigheter og demokrati gjør det viktigere enn noensinne å forene krefter med andre bevegelser. Vi vil samarbeide på tvers av sivilsamfunnet fordi det er riktig å stå skulder til skulder med andre utsatte grupper.

Mangfold

Vår visjon bunner i en forståelse av at mangfold er en styrke. Organisasjonene som er tilsluttet alliansen representerer et bredt spekter av mennesker med ulike funksjonsnedsettelse, kroniske sykdommer og psykiske helseutfordringer. Dette mangfoldet utgjør en ressurs i Atlas-alliansens arbeid.

Rettigheter og prinsipper

Med utgangspunkt i våre verdier, bygger Atlas-alliansen sitt arbeid på **tre hovedprinsipper**: helhetlig rettighetsforståelse, varig samfunnsendring, og lokalt ledet utvikling.

Atlas-alliansen har en rettighetsbasert tilnærming. Diskriminering av funksjonshemmede, manglende tilgang til tjenester og manglende deltakelse i beslutningsprosesser er brudd på menneskerettighetene.

En **helhetlig rettighetsforståelse** ligger til grunn for hvordan vi forstår funksjonsnedsettelse. Personer med funksjonsnedsettelse er en sammensatt gruppe, og mange opplever diskriminering på flere områder som kjønn, alder, etnisitet og klasse. For å sikre rettighetene til personer med funksjonsnedsettelse må vi forstå hvordan ulike former for diskriminering henger sammen. Vårt mål er at myndigheter tar ansvar for å sikre rettighetene til hele befolkningen.

Atlas-alliansen arbeider for å endre diskriminerende samfunnsstrukturer og skape **varig samfunnsendring**. Dette fordrer rettferdig fordeling av ressurser internasjonalt og nasjonalt, og at myndigheter, sivil samfunn og andre aktører prioriterer, finansierer og følger opp arbeidet med å oppfylle funksjonshemmedes rettigheter. Myndighetene i mange land gir ikke et likeverdig tilbud til alle. Derfor kombinerer vi rettighetsarbeid med tjenesteleveranser og forebygging.

Mottoet til funksjonshemmedes rettighetsbevegelse, “ingenting om oss uten oss”, ligger til grunn for vår forståelse av **lokalt ledet utvikling**. Vi skal jobbe for å flytte makt og midler til lokale aktører, og gi disse større innflytelse over hvordan arbeidet utformes. Vårt mål er mest mulig likestilte partnerskap, der lokale partnere definerer behov og utformer prosjekter og tiltak, mens de norske organisasjonene primært tar rollen som økonomisk og faglig støttespiller.

Arbeidet vårt er forankret i menneskerettighetene, og da spesielt FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Særlig relevant for Atlas-alliansens arbeid er artikkel 32 om internasjonalt samarbeid, som refererer til tiltak som å sikre at bistandsprogrammer inkluderer funksjonshemmede, og artikkel 11 som handler om statenes plikt til å sikre funksjonshemmede assistanse og beskyttelse i nødsituasjoner. Artikkel 4.3, som handler om involvering av organisasjoner av funksjonshemmede i beslutningsprosesser som gjelder spørsmål knyttet til mennesker med nedsatt funksjonsevne, er utgangspunktet for vårt politiske påvirkningsarbeid både i Norge og internasjonalt.

Videre er FNs sikkerhetsrådsresolusjon 2475 (2019) om funksjonshemmede i krise og konflikt et viktig rammeverk. Kvinnekonvensjonen, barnekonvensjonen og andre rettighetskonvensjoner gir også viktige føringer for vårt arbeid. FNs bærekraftsmål omtaler personer med nedsatt funksjonsevne flere ganger, blant annet under målene om god utdanning, anstendig arbeid, mindre ulikhet og samarbeid for å nå målene.

Det globale bakteppet

Personer med funksjonsnedsettelse er verdens største minoritet, og utgjør 16 prosent av verdens befolkning, hvorav 80 prosent lever i det globale sør. Funksjonshemmede er overrepresentert blant de fattigste av de fattige.

Global ulikhet øker, og makt og rikdom konsentreres på stadig færre hender – en utvikling som henger tett sammen med uthuling av demokratier og endringer i globale maktforhold. Kombinert med massive bistandskutt, tilbakeslag for menneskerettigheter, demokrati, mangfold og inkludering, samt økende konsekvenser av klima- og naturkrisen og vedvarende krig og konflikt, bremser dette utviklingen, og kan reversere noen av de positive trendene vi har sett de siste tiårene.

Noen av gruppene som rammes hardest av disse trendene er funksjonshemmede, kvinner, barn og LHBTI+-personer. De store kuttene i helsebistand, ikke minst innen seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR), har allerede fått dødelige konsekvenser. Flere av Atlas-alliansens partnerorganisasjoner har måttet nedskalere sitt arbeid, og må konkurrere med andre organisasjoner om stadig færre midler. Samtidig er levekårene for deres medlemmer forverret.

Funksjonshemmede rammes også ekstra hardt av humanitære kriser, samtidig som nødhjelp i mindre grad når fram til dem. Antallet mennesker som får en varig funksjonsnedsettelse øker på grunn av krig, naturkatastrofer og mangel på helsetjenester.

Komparative fortrinn og prioriterte områder

Atlas-alliansen har over tid utviklet spisskompetanse, som gir oss unike komparative fortrinn i arbeidet med å styrke sivilsamfunnet og skape varig endring for funksjonshemmede. Dette reflekteres i **fem tematiske programområder** som samlet bidrar til å styrke rettigheter, deltakelse og bedre levekår for personer med nedsatt funksjonsevne:

- 1) politisk påvirkning og organisasjonsutvikling
- 2) inkluderende utdanning
- 3) helse, habilitering og rehabilitering
- 4) arbeid og inntekt
- 5) inkluderende klimahandling og -tilpassing

Innen hvert programområde har Atlas-alliansen en rolle i utviklingssamarbeidet som ingen andre kan ivareta like godt. Våre fortrinn er basert på samarbeidet mellom organisasjoner som representerer mennesker med nedsatt funksjonsevne i Norge og partnerland, og deres erfaring fra rettighetskamp i ulike kontekster.

De fem programområdene er styrende for Atlas-alliansens innsats, og kombinerer styrking av kapasiteten til funksjonshemmedes organisasjoner med systempåvirkning, forebygging av funksjonsnedsettelse og tjenesteleveranser. Atlas-alliansen vil bygge videre på områdene der vi har størst komparative fortrinn og tilpasse innsatsen innen de tematiske områdene til nye behov.

Atlas-alliansens utgangspunkt er å videreutvikle programmer i de landene vi allerede arbeider, ikke utvide til nye land. Normalt vil utvidelse til nye land tilsi utfasing i andre land.

Mål for strategiperioden

Målsettingene under supplerer etablerte målsettinger for de fem programområdene, og vil primært være styrende for all nyutvikling og endringsarbeid i strategiperioden, på tvers av og i tillegg til de tematiske programområdene.

1. Organisasjoner av funksjonshemmede har mer makt, styrket handlingsrom og politisk gjennomslag

Atlas-alliansen skal holde prinsippet om lokalt ledet utvikling høyt, og arbeide systematisk for å flytte makt og midler til lokale partnere. Sterke organisasjoner av funksjonshemmede er en essensiell del av sivilsamfunnet, også der sivilsamfunnets handlingsrom innskrenkes.

Bistandskutt og press mot menneskerettigheter svekker våre partners motstandskraft og mulighet til å opprettholde et aktivt pådriverarbeid. Atlas-alliansen skal derfor styrke innsatsen for å utvide partners handlingsrom og øke deres politiske gjennomslag. Dette innebærer faglig og økonomisk støtte til deres arbeid for å skaffe flere finansieringskilder. Samtidig vil vi arbeide for mer fleksibel donor-finansiering, slik at lokale partnere bedre kan møte endrede behov. Videre vil vi styrke støtten til partners politiske påvirkningsarbeid i form av finansiering og rådgivning. Partners arbeid for å påvirke andre bistandsaktører til å bli mer inkluderende vil også prioriteres.

2. Funksjonshemmede kvinners og jenters rettigheter er styrket

CRPDs artikkel 6 understreker at kvinner og jenter med funksjonsnedsettelse er utsatt for flerdimensjonal diskriminering. Kvinner med funksjonsnedsettelse rammes også hardere av tilbakeslag for menneskerettigheter. Spesielt seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR) er under sterkt press.

Atlas-alliansen skal bidra til å tette gapet mellom funksjonshemmede menn og kvinner i våre partnerland, slik at kvinner og jenter med funksjonsnedsettelse får sine rettigheter oppfylt på lik linje med menn og gutter. Vi skal tilpasse og tilrettelegge aktiviteter innenfor alle tematiske programområder slik at kvinner og jenter kan delta på like vilkår som andre. Vi skal arbeide for at kvinner og jenter får lik tilgang til utdanning, hjelpemidler og helsehjelp som menn og gutter. I tillegg skal vi styrke partneres kunnskap om kvinners rettigheter. Vi vil styrke samarbeid med kvinneorganisasjoner, og jobbe for å øke andelen kvinner og jenter i organisasjoner av funksjonshemmede.

3. Mennesker med funksjonsnedsettelse er inkludert i humanitær respons

Personer med nedsatt funksjonsevne har ifølge humanitærretten rett på særskilt beskyttelse i humanitære kriser, noe som også bekreftes i CRPDs artikkel 11 og Sikkerhetsrådsresolusjon 2475 om funksjonshemmede i konflikter og humanitære katastrofer.

Det er stort behov for støtte til organisasjoner av funksjonshemmede i land som opplever humanitære kriser. Historisk har Atlas-alliansen jobbet innenfor rammen av langsiktig utviklingssamarbeid. I strategiperioden vil vi bruke vår erfaring og kompetanse til også å styrke arbeidet innen inkluderende humanitær bistand.

Vår prioritet er å sikre at personer med funksjonsnedsettelse får samme tilgang til humanitær bistand og beskyttelse som andre, og at organisasjoner av funksjonshemmede deltar i planlegging og gjennomføring av den humanitære responsen. Vi skal også arbeide for økt finansiering til inkluderende humanitær innsats.

Dette skal vi gjøre gjennom å støtte lokale partneres pådriverarbeid opp mot myndigheter, FN og humanitære organisasjoner, samt deres rolle i koordineringen av og deltakelsen i det humanitære arbeidet. Vår støtte til partnere skal være forankret i deres prioriteringer og lokale behov.

4. Inkludering av funksjonshemmede er en forutsetning for all norsk bistand

Atlas-alliansen skal drive frem et skifte der inkludering av mennesker med funksjonsnedsettelse blir en ufravikelig forutsetning i all norsk bistand. Dette skal vi gjøre på to måter:

- 1) Drive påvirkningsarbeid mot myndigheter og politikere, og
- 2) Trappe opp arbeidet for å styrke integrering av rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne i norske bistandsorganisasjoners arbeid («mainstreaming»).

1) Politisk påvirkning

Atlas-alliansen skal jobbe for at inkludering av funksjonshemmede blir et førende prinsipp i all norsk humanitær og utviklingspolitikk. Til grunn for arbeidet ligger prinsippene og målene i denne strategien.

Atlas-alliansen skal være pådriver for at Norges strategi for inkludering av funksjonshemmede i bistanden gjennomføres. Vi skal også arbeide for at norske myndigheter stiller tydelige krav til mottakere av norsk bistand om å sikre deltakelse og rettigheter for mennesker med funksjonsnedsettelse og deres representative organisasjoner.

Vi skal fremme resultatene som skapes når organisasjoner av funksjonshemmede i Norge og andre land samarbeider, og være pådrivere for økt finansiering av organisasjoner av funksjonshemmede.

Vi skal fortsette å jobbe for lokalt ledet utvikling, fordi det bidrar til at funksjonshemmede selv sitter i førersetet for egen utvikling, lokalt tilpassede løsninger og mer kostnadseffektiv bruk av bistandsmidler. Vi skal også arbeide for mer fleksibel finansiering, slik at lokale partnere kan møte endrede behov.

Vi skal samarbeide tett med bistandsorganisasjoner og andre organisasjoner av og for utsatte grupper for å øke gjennomslagskraften i det politiske påvirkningsarbeidet.

2) «Mainstreaming» – styrke vår ekspertrolle

Atlas-alliansen er en anerkjent og respektert aktør for kunnskap og samarbeid om inkludering i bistanden, basert på erfaringen fra funksjonshemmedes rettighetskamp i Norge og kunnskap fra mange år med samarbeid mellom organisasjoner av funksjonshemmede i Norge og andre land.

Vi skal styrke vår ekspertrolle og øke tilbudet om rådgivning om inkludering av og likestilling for funksjonshemmede til norske bistandsorganisasjoner. Atlas-alliansen skal skape gode arenaer for dialog, samarbeid og kunnskapsdeling.

En sterk allianse for å nå våre mål

For å nå våre strategiske mål må Atlas-alliansen ha godt arbeidsmiljø, sterke fagmiljøer, kunnskapsbaserte arbeidsmåter og en bærekraftig økonomi.

1) Organisasjonskultur og samarbeid

Verdiene likestilling, solidaritet og mangfold ligger til grunn for samarbeidet i alliansen. Vi skal styrke Atlas-organisasjonenes rolle og egenart som selvstendige utviklingsaktører, samtidig som vi utløser merverdien av å være en allianse.

2) Kunnskap, læring og innovasjon

Atlas-alliansen skal være en faglig dyktig aktør innen våre tematiske områder, og innen bistandstekniske fagfelt som økonomiforvaltning, risikostyring og resultatmåling. Vi skal legge til rette for utvikling og innovasjon gjennom kompetanseheving innen

inkludering av mennesker med funksjonsnedsettelse i humanitær respons, kvinner og likestilling, og andre relevante tema.

Vi vil styrke arbeidet med læring i hele alliansen. Erfaringer fra prosjektene skal kombineres med kunnskap fra forskning og evalueringer, og omsettes til læring som styrker resultatene for målgruppen og bidrar til generell kunnskapsutvikling.

3) Økonomisk bærekraft og finansiering

Atlas-alliansen skal ha en sunn økonomi som gir handlingsrom og langsiktighet. Vi skal arbeide for å videreføre vår langsiktige og forutsigbare finansiering, samtidig som vi vurderer nye finansieringsmuligheter som kan bidra til å styrke organisasjonens arbeid. Atlas-alliansen skal ikke drive innsamling fra private givere i Norge.